

Острів Прірва

Так. Це не вигадана за часів большевізму назва. Острів з такою назвою був і є за 800 кілометрів від Астрахані, на південний схід, недалеко від азійського берега Каспійського моря.

Зла воля московських жидо-большевиків відшукала цей острів і створила на ньому концентраційний табір для ув'язнених. Це справді була прірва, де комуністи фізично, винищували кращих синів України.

Роки 1932—1933—це роки, що закінчували період так званої суцільної колективізації. Українське село являло собою пустку. Багато сіл зовсім спорожніло, селянство вимирало; старі, малі діти мерли тисячами й десятками тисяч, що хатах лежали непоховані трупи; решта, міцніші, кидали рідну оселю і йшли або не загинути з голоду. У селян, у так званих колгоспах, було забране все збіжжя, навіть насіння: треба було виконувати «плян», встановлений Москвою для України.

Здавалося, щоб врятувати від голоду населення, ні зернини не можна було вивозити з України. Але ні! «Любимий вождь» Сталін категорично вимагав виконати плян і послав на Україну свого еатрапа Постишева, що відразу почав теть усе збіжжя вивозити за межі України. Поряд починається виконання іншого «плану»—всі тюрми наповнюються українськими селянами та інтелігенцією. В камері на 10—15 людей вміщують по 70—80, етапи засуджених один за одним ідуть на Північ, у Сибір, до Середньої Азії...

Взимку 1932 року надійшла й моя черга.

Чотири місяці пробув я в камері-одиночці, багато передумав, з кожним днем впевнюючись у злочинності панівної групи комуністів. Але тільки потрапивши до загальної камери пересильної тюрми, зрозумів, до якого стану дійшла країна. Голод, пгучно створений жидо-большевиками, смертельною примарою стояв над Україною. Гинули мільйони селян. Десятки тисяч селян ГПУ хапало, садовило до тюрм, розстрілювало, засилало на каторгу. Мов оскражені пси, носились по Україні агенти ГПУ.

Щоб обдурити народні маси, виправдати себе в очах не лише людности своєї держави, але й закордону, комуністи починають вигадувати всякі «шкідництва». Між іншим обвинуватили агрономів та інших земельних працівників у тому, що вони «організували голод».

Десять років концентраційних таборів дали й мені, та ще й як дали! Обвинувального висновку не показали, на суд чи комедію під назвою судової трійки ГПУ не виглядали, навіть вироку не оголосили.

Ще півроку до чергового етапу в пересильній тюрмі. Майже щодня з камер вносили померлих арештованих, здебільшого селян, яким ніхто не передавав з волі харчів. Чи можна забути синих українських дідів, що конали з голоду під полом у камері? Чи можна забути молодих хлопців, що, безнадійно дивлячись із-за ґрат на куточек неба, тихо співали тужливих українських пісень? А вранці їх, задубілих, за ноги витягали з-під полу й несли на підводу, на якій щодня з тюрми возили десятки трупів.

Отже етап... Відомі багатьом сторожові собаки, ті самі пси—вартові стрілки, тіж вантажні вагони, те ж знущання в дорозі—без їжі, без води.

За тиждень ми висіли в Астрахані. Холодний осінній дощ. Стоймо наскрізь промоклі. Втома надзвичайна, але ми змушені пройти всі правила приймання етапу від конвою. Нарешті, під ранок розміщуємося в бараці, де ще гірше, ніж на дворі, бо скрізь тече, вітер. Скрізь чути прокльони. Не встигли розташуватися на голих полах, як пролунала команда на перевірку і зараз же й на роботу. Так почалося наше «виправлення».

Табір переважно будував судна й рибалив, але мав ще багато різних виробничих закладів. Його відділи були в Астрахані, Гур'єві, головний відділ — на острові Прірва. Ця назва якнайкраще віддає умови, що були на острові... Сюди висилали особливо небезпечних арештантів, переважно засуджених за 54 артикулом, тобто контрреволюціонерів.

Якось вночі зігнали нас, близько тисячі арештантів, на баржу і майже три тижні пароплав тяг нас до Прірви. Багато за цей час оповідали нам про цей острів і про порядки на ньому.

Острів Прірва невелика солончакова мілина, рослинности майже ніякої, прісної води немає, навколо мілке, гниле Каспійське море. Коли б людину ніхто й не охороняв, вона однаково не змогла б утекти, бо навколо вода. Проте охорона була тут посилена: невеликий острів обведений колючим дротом, біля дроту собаки, на невеликій відстані вартові; кінець острова, де містився табір, був ще

раз обведений дротом, з охороною й собаками.

У цім концтаборі, як, мабуть, і по інших, арештанти були переважно українці. Большевики кинули їх сюди на смерть і знущання.

Тут вони жили далеко від рідної країни, в жахливій спеці з постійними сухими вітрами, що здіймали таку куряву піску, що вдень ставало темно і не можна було продихнути. Надвечір мільярди комах впивалися в тіло, так що в звичайній одежі й без сітки не можна було ходити.

А головне — це брак прісної води. Її возили баржами на острів, а взимку заготовляли лід на морі й користувалися водою з цього льоду. Але й цю воду видавали за дуже обмеженою нормою. Траплялося, що люди по кілька днів були зовсім без прісної води. Арештанти пили гнилу морську воду, хворіли й тисячами гинули. Годували якнайгірше, майже виключно відходами риби, що на спеці скоро прогнивали (кращою рибою виконували плян).

Мав і я залишити кістки на чужині, та допомогли земляки-українці, що працювали в лікарні.

Пізно ввечері, після роботи, бувало, десь у кутку барака чути шепотіння. Це наші селяни-українці стиха розмовляють про те, що залишили вдома; в іншому місці молодший хлопець заводить тужливу пісню. Аж ось виривається й лине бадьора, бойова українська пісня, що її співають кілька молодих міцних голосів. І в який барак не підеш, кого не послухаєш—всюди чути нашу рідну українську мову, бо в таборі 80—90 відсотків—це українці. На них переважно був спрямований удар московських жидо-большевиків. Нас, українців, чужинці хотіли винищити голодом, розстрілами, тюрмами, каторгою.

Але не буде цього!

Советська каторга, советська Прірва, куди жиди та комуністи намагалися кинути весь український народ, зараз обернеться проти них. Кому пощастило вирватися з советської Прірви, той хай стає в передові лави борців за щасливу будучину великого українського народу. А кому пощастило не потрапити на советську каторгу, той хай знає, що панування жидо-большевиків призвело б до дальшого пригноблення та фізичного загибання українського народу!

Василь СВІТЛИЧНИЙ.